

Κέρκ. Πελοπν. (Γαργαλ. κ.ά.) Λεξ. Βάιγ. Σομ.: Πουλύ γι-
φτ'κὸ εἶναι τοῦ νιρὸ 'ποῦ τ' Βίρα! Πί'ν'ς κὶ δὲ δού χουρταί'ν'ς
"Ακρ. Γιφτ'κὸ φαῖ τὰ φασούλια, ἀλλὰ τρῶς πουλλὰ κὶ φου-
σκώ'ν'ς αὐτόθ. Συνών. γέψιμο ς. 2) 'Ο συντελῶν εἰς τὴν
πέψιν Πελοπν. (Γορτυν.): Τὸ νερὸ τῆς βρύσης αὐτῆς ἔναι
γευτικό. "Όσο νὰ πιῇς καὶ νὰ 'χῆς φαγωμένο, πάλε πεινᾷς.

γεύω 'Αθῆν. Αἴγιν. Ζάκ. "Ηπ. (Πρέβ. κ.ά.) 'Ιθάκ. Κε-
φαλλ. Κύθηρ. Μῆλ. Μύκ. Πάξ. Πάρ. Πελοπν. (Μεσσην.)
Σῦρ. — Λεξ. Περίδ. Αἴν. Δημητρ. γεύου "Ηπ. (Κουκούλ.
κ.ά.) Θράκ. (Αἴν.) Μακεδ. (Βελβ. Δρυμ. Καταφύγ. Κορ-
μίστ. Ριζώμ. Πάγγ. Σέρρ. Χαλκιδ.) Στερελλ. ('Αμφιλοχ.
Ναύπακτ. Σπάρτ. κ.ά.) γεύγω 'Αμοργ. Κρήτ. (Νεάπ. Σέλιν.
κ.ά.) — Λεξ. Βλάχ. 'εἶγω Νάξ. ('Απύρχνθ.) Μέσ. γεύομαι
πολλαχ. γεύομαι Εὐβ. ("Ακρ. Ψάχν. κ.ά.) "Ηπ. (Κουκούλ.
κ.ά.) Θεσσ. (Πήλ. Τσαγκαρ.) Μακεδ. (Βόιον Δεσκάτ. Δρυμ.
Καταφύγ. Νάουσ. Νιγρίτ. Ριζώμ. Πεντάπολ. Σέρρ. Χαλκιδ.
κ.ά.) Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ. 'Ακαρναν. 'Αχυρ. Περίστ.
Σπάρτ. Τριχων. 'Υπάτ. Φθιώτ. Φωκ.) γεύομαι Θήρ. Κάσ.
Κρήτ. ('Αρχάν. Νεάπ. Σέλιν. κ.ά.) Μῆλ. Σίφν. Σκῦρ. Χίος
(Πισπιλ. κ.ά.) — Λεξ. Βάιγ. Μπριγκ. γεύομαι Λέσβ. γιού-
βουμι Μακεδ. (Βέρ. Θεσσαλον. κ.ά.) 'εύομαι Νάξ. ('Απύ-
ρχνθ.) δεύομαι Τῆλ. γεύκομαι Κύπρ. Πόντ. (Οἶν.) γε-
γόμε'νε 'μα Τσακων. (Χαβουτσ.) γεγούμενερ ἐνι Τσακων.
(Πραστ.) γέτ-τομαι 'Απουλ. (Καλημ.) Μετοχ. γεμένος
πολλαχ. γιμένους πολλαχ. βορ. ἰδιωμ.

Τὸ ἀρχ. ρ. γεύω. 'Ο τύπ. γεύγω καὶ γεύγομαι
καὶ Βυζαντ. Βλ. Δουκ. εἰς τὴν λ. γεύγειν, Φλώρ. καὶ
Πλάτζια Φλώρ. στ. 1461 (ἐκδ. Ε. Κριαρ., Βυζαντ. ἱπποτ.,
μυθιστ., σ. 169) κ.ά., περὶ τῶν ὁποίων βλ. Ε. Κριαρ. Λεξ.
τόμ. Δ', σ. 269. 'Ο τύπ. γεύγομαι καὶ παρὰ Σομ.
Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ τύπ. γεύγω-γεύγομαι
δὲ ἀναπτύξεως τοῦ γ βλ. Γ. Χατζιδ. ΜΝΕ 1, 48-50.

Α) Κυριολεκτ. **1)** Δίδω εἰς τινὰ φαγητόν νὰ γευθῇ, παρα-
θέτω εἰς τινὰ γεῦμα Αἴγιν. 'Αντίπαξ. Ζάκ. "Ηπ. (Κόνιτσ.
κ.ά.) Θράκ. (Αἴν.) Κεφαλλ. Κρήτ. Κύθηρ. Μακεδ. (Καταφύγ.
κ.ά.) Μῆλ. Μύκ. Νάξ. (Βόθρ. 'Απύρχνθ. κ.ά.) Πάξ. Πάρ.
Σῦρ. — Λεξ. Αἴν. Περ. Δημητρ.: Πᾶμε 'ς τὸ σπίτι νὰ σᾶσε
γέφωμε Νάξ. (Βόθρ.) "Ηρθε 'ς τὸ φτωχικό μας, τὸν ἐγέφαμε
κιόλας Πάξ. "Αἰδε, ἀφένδῃ, νὰ σὲ πάρωμε 'ς τὸ παλάτι μας
νὰ σὲ γέφωμε Μύκ. Σήμερα θὰ τὸν γέφω ἓνα καλὸ φαῖ. Πάρ.
Πούβετα μοῦ τὸν ἐγέφανε τὸ γιό μου σήμερα (πούβετα =
κάπου) αὐτόθ. Εἶχε νὰ γέφῃ κάτι φίλους του Κεφαλλ. "Εχου-
νε τσοῦ συμπεθέρους καὶ τσοῦ γεύουνε αὐτόθ. Τώρα θέτε
νὰ σᾶσε γέφω; Σῦρ. Τῇ Κυριακῇ θὰ κάμῃς τραπέζι νὰ κα-
λέσης τσι 'ονοί σου νὰ τσι 'έφῃς ('ονοί = γονεῖς) Νάξ. ('Απύ-
ρχνθ.) "Ηκαμε 'έψιμο 'γὰ νὰ τὴν 'έφῃ αὐτόθ. Νὰ μὴ μοῦ ξανα-
κουβαλήσης αὐτὸ δὰ τὸ λιμάρη 'ς τὸ σπίτι μου νὰ τόνε γέφω
(λιμάρη = πειναλέον) Μῆλ. Τώρα μιᾶς κ' ἤρχεις, θὰ κάτσης
τὸ μεσημέρι νὰ σὲ γέφωμε (ἤρχεις = ἦλθες) αὐτόθ. Μιὰ ποῦ
βορέθηκες 'ς τὸ φτωχικό μας, δὰ κάτσης σκιὰς νὰ σὲ γέφωμε
(δὰ = θὰ, σκιὰς = τοῦλάχιστον) Κρήτ. Σὰν ἐβήκανε μέσα
οἱ ξενότοποι, ἔγνεψε ὁ γέρος τῇ κοπελιᾷ του νὰ πχιάσῃ
μιὰ γόττα καὶ νὰ τήνε σφάξῃ, γιὰ νὰ τσι γέφουνε (ξενότο-
ποι = ἐπισκέπται ἀπὸ ξένον μέρος· ἐκ παραμυθ.) Μῆλ. ||
Παροιμ. "Εταξε μὰ δὲν ἔγνεψε (ἐπὶ τῶν ἀθετούντων δοθεῖσαν
ὑπόσχεσιν) Αἴγιν.

Κέρασέ με, νὰ σὲ γέφω, | γέψε με, νὰ σὲ παδρέφω
(ἐπὶ τῶν αἰτούντων ἀνταλλάγματα διὰ νὰ προσφέρουν μίχιν
ἐξυπηρέτησιν) Κεφαλλ. Σὰν θέλῃς νὰ σὲ γεύουν, γεῦγε καὶ

σὺ (ἐπὶ ἀνάγκης ἀμοιβαίας ἐξυπηρετήσεως) 'Αμοργ. || "Ασμ.

Νὰ μοῦ σὲ γεύουνε λαγούς, νὰ σὲ δειπνοῦν περδίκια
"Ηπ. (Κόνιτσ.)

Τὴν βάνει 'ς τὸ τραπέζι νὰ τήνε γέφῃ,
βάνει φαρμάκι μέσα, νὰ φαρμακέφῃ

(ἐνν. τὴν γυναῖκα του) Θράκ. (Αἴν.) Συνών. τραπεζώ-
νω, φαγοποτίζω, φιλέω. 2) 'Ενεργ. καὶ μέσ.,
δοκιμάζω φαγητόν τι ἀπογευόμενος "Ηπ. (Ξηροβοῦν. κ.ά.)
Κύπρ. Μακεδ. (Βελβ. Πάγγ. Σέρρ. Χαλκιδ.) Νάξ. ('Απύ-
ρχνθ.) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Πόντ. ("Οφ.) Στερελλ. ('Υπάτ.):
Γεύον τοῦ φαῖ Πάγγ. Γέψ' τοῦ φαῖ ('Υπάτ.) Γέφον τὸ φαῖ
νὰ ἰδῇς ἂν ἔχῃ ἀλάτι Μάν. "Αμα τοῦ γιφτῆς, τότε μ' λές
(ἔταν δοκιμάσης τὸ φαγητόν, τότε θὰ μοῦ εἰπῇς πόσον νό-
στιμον εἶναι) Σάμ. "Ε' δ-δυνατόν νὰ μαειρέφῃς καὶ νὰ μὲ
γευτῇς τὸ φαῖ; Κύπρ. Νὰ σοῦ 'μώσω πὼς 'έν τὸ γεύτηκα;
('μώσω = ὀρκισθῶ) αὐτόθ. Μήτε τὰ θέλω τὰ κονκιά μήτε
τὰ 'εύομαι 'Απύρχνθ. "Εταν τὰν οὔρα ἐκὶ γεγόμενε τὰν
κίτ'α (ἐκείνην τὴν ὥραν ἐδοκίμαζε τὴν πίτταν) Τσακων.
Λέν 'ν' ἐγέμα τὸ σομό (δὲν τὸ γεύτηκα τὸ φαγητό) αὐτόθ. ||
Φρ. Γεύσατε καὶ ἴδατε (ἐπὶ φαγητῶν ἢ ποτῶν θεωρουμέ-
νων ὡς ἐξαιρετικῆς ποιότητος ὑπὸ τοῦ ὁμιλοῦντος) "Ηπ.
Γέψ' κε μιὰ πίττα! Γεύσατε καὶ ἴδατε αὐτόθ. Αὐτὸ τὸ φαῖ
ἦταν γεύσατε καὶ ἴδατε αὐτόθ. Πβλ. Π.Δ., Ψαλμ. 339
«Γεύσασθε καὶ ἴδατε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος· μακάριος ἄνθρω-
πος ὃς ἐλπίζει ἐπ' αὐτόν».

"Αλλος μὲ πίττα γεύεται κὶ ἄλλος μὲ τὸ καρβέλι

(ἐπὶ ἀμοιβαίας φιλοξενίας) Πελοπν. (Γορτυν.) 'Εγεύτην το
τῆ' ἑκατσέν το 'ς τὸ γαστρίν (ἢ δοκιμῇ ἐξασφαλίζει δικαίαν
ἐκτίμησιν) Κύπρ.

Θαρεῖς ὅλοι ποῦ νίβγουνδαι | μὲ τὸ δεσπότη γεύουνδαι;
(ἐπὶ τῶν πολλῶν ἐργαζομένων, ὀλίγων δὲ ἀπολαυόντων)
'Αμοργ. || Αἰνιγμ.

Τὸ τυρὶ τὸ τυραλένο, τ' ἄσπρο, τὸ σιμδαλένο,
νὰ τὸ φᾶς δὲν τρώεται, νὰ κόψῃς, δὲν κόφκεται,
κάθε γλῶσσα γεύκεται το

(τὸ θήλασμά) Κύπρ. (Κερύν.) || "Ασμ.

"Εσκυφεν νὰ τοῦ γευτῇ | κ' ἑκατσέν το ὡς τὸ γαστρί

(ἐνν. τὸ πιθάρι μὲ τὸ κρασί) Κύπρ. 'Η σημ. καὶ ἀρχ.

3) Μέσ. λαμβάνω τὸ μεσημβρινὸν φαγητόν, γευματίζω Αἴ-
γιν. 'Αμοργ. "Ανδρ. Θήρ. 'Ιθάκ. "Ιος 'Ιων. (Σμύρν.) Κάρπ.
Κέρκ. Κεφαλλ. Κρήτ. ('Ενν. Χωρ. Μαλάκ. Μύρθ. Σέλιν. κ.ά.)
Κύθν. Μῆλ. Μύκ. Σέριφ. Σίφν. Τῆλ. κ.ά. — Λεξ. Βάιγ.
Δημητρ.: Πᾶω νὰ γευτῶ "Ιος "Αἰδε νὰ γευτῇς τσαι νὰ πέ-
σης (= νὰ ἀναπυθῇς) αὐτόθ. 'Εγευτήκετε ἢ ἀκόμα; Κε-
φαλλ. Τσοῦ βορέκαμε κιόλας γεμένους αὐτόθ. Πᾶμε νὰ γε-
τοῦμε 'Αμοργ. Κάμε, γυναῖκα, φαῖ ὁμορφο, γιὰτί θὰ νὰ 'ρθῇ
ὁ πλούσιος γιὰ νὰ γευτοῦμε μαζὶ Μύκ. "Ηλεα πὼς εἰστε
γεμένοι, μὰ σεῖς τρῶτε ἀκόμα αὐτόθ. Αὔριο δὲ μεσημέρι
νὰ 'ρθῃς νὰ 'εὔτοῦμε Νάξ. ('Απύρχνθ.) "Ο,τι ποῦ ἐγεύτηκα
(μόλις ἐτελείωσα τὸ γεῦμα) Σίφν. Πᾶ' νὰ γευτοῦμε, 'Αρα-
κλῇ; Σέριφ. || Φρ. Καλῶς τὰ γεύεστε! (εὐχὴ πρὸς γευματί-
ζοντας) Κρήτ. (Μύρθ.) || Παροιμ. "Ο κλέφτης γεύεται, μὰ
δὲ δειπνᾷ (προσωρινὰ εἶναι τὰ ἐκ τῆς κλοπῆς ὠφέλη) Μῆλ.
'Ο ψεύτης γεύεται, μὰ δὲ δειπνᾷ (συνών. μὲ τὴν προηγούμεν.
ὡς πρὸς τὰ ψεύδη) Θήρ. Εἶπες ψόματα κ' ἐγεύτηκες, εἶπες
ἀλήθεια καὶ δὲ θὰ δειπνήσης (συνών. μὲ τὴν προηγούμεν.)
Κύθν. Μύκ. κ.ά. (πβ. τὴν κοινὴν παροιμ. "Ο κλέφτης
καὶ ὁ ψεύτης τὸν πρῶτο χρόνο χαίρονται)
'Αλλοίμονο ποῦ καρτερεῖ γέμα 'πὸ τὸ χωριό! Γεύονται,

ξεγυρεύονται κ' ἐκεῖνος περιμένει (μόνον εἰς τὰς ἰδικὰς του δυνάμεις πρέπει νὰ ὑπολογίζῃ τις) Κῦθηρ.

Τὸ καλὸ τὸ μαῖστράλι γέφου καὶ καρτέρα το
(ὁ δυνατὸς Βορειοδυτικὸς ἄνεμος πνέει πάντοτε ὀλίγας ὥ-
ρες μετὰ τὸ μεσημβρινὸν φαγητὸν) Αἶγιν. Ἡ νοτιὰ εἶπε:
γέφου καὶ καρτέρα με (συνών. με τὴν προηγούμεν.) Γέφου καὶ
ἀκαυτέρει με λέει ἡ ὄστρια Ἐρεικ. || Ἄσμι.

Κάμε του γιόμα νὰ γευτῇ τσαὶ δείπνο νὰ δειπνήσῃ
Ἰος

Βάλ' τους τραπέζι νὰ γευτοῦν, μαθήλι νὰ δειπνήσουν
(μαθήλι = τραπεζομάνδηλον) Ἰων. (Σμύρν.) Πάρ.

Στρῶσε του τάβλα νὰ εὐτῇ, τραπέζι νὰ δειπνήσῃ
Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Νὰ φτειάσω γιόμα νὰ γευτῇς καὶ δείπνο νὰ δειπνήσῃς
Πελοπν. (Ἀρκαδ.)

Κ' ἐπῆγε καὶ τοὺς ἠΐσθηκε ἔς τὸ γιόμα ποὺ ἐγενόνταν
Ἰων. (Σμύρν.)

Λαγὸν καὶ ἄν πιάσῃς γεύγεσαι, περδίκι καὶ δειπνᾷς το
Κρήτ. (Μαλάκ.)

Στρῶσε των τάβλα νὰ γευτοῦν καὶ κλίνῃ νὰ πλαγιάσουν
Δ. Κρήτ.

Δῶσι του γιόμα νὰ γιφτῇ, δείπνου γιὰ νὰ δειπνήσῃ
Στερελλ. (Ἀκαρναν.)

Στρώνει τὴν τάβλα νὰ γευτοῦ χίλιω λογιῶν τραπέζι
Κάρπ.

Στρῶσε του τάβλα νὰ γευτῇ, γιόμα νὰ γιοματίσῃ
καὶ ἄνοιξε τὴν καστέλα μου τὴ μαυραραχιασμένη
Κέρκ.

Κόρη ἀποκάτω γεύγετο λαοὺς καὶ περιστέρια
Κάσ.

Τ' αἰτᾷται σου τὸ γεύτηκα, ἐσένα θὰ δειπνήσω
Κεφαλλ.

Χήρας ὕμνος ἐγεύγετο σὲ μιὰ μηλιά ἠποκάτω,
χρυσὸ ἔον τὸ πιρουνίν δου καὶ ὀλόγυρο τὸ πιάτο
Κρήτ.

Τσῇ χήρας γιὸς ἐγεύγονταν σὲ μαρμαρένια τάβλα,
χρυσὰ ἔα τὰ πιρουνία δου, χρυσὰ ἔα καὶ τὰ πιάτα
Κρήτ. (Ἀρχάν.)

Μὰ πάλι ξαναπρέπει σου νὰ τρώς κουλούρια ἀφροῦτα,
τσῇ κυτρολεμονιάς τ'ς ἀνθούς νὰ γεύγεσαι σαλάτα
Κρήτ. (Σέλιν.)

Βάρ'τε σκαμνιά νὰ κάτσουν καὶ τάβλα νὰ εὐτοῦσι
Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Τοῦ στρώνει τάβλα νὰ γευτῇ, τάβλα νὰ γιοματίσῃ
Κεφαλλ.

Νὰ σοῦ ἔχω γιόμα νὰ γευτῇς, δείπνο γιὰ νὰ δειπνήσῃς
Ἰος

Καὶ γεύομαι τὸν κουρνιαχτὸ, δειπνάω ἀπὸ τὸ χῶμα
(μοιρολ.) Κεφαλλ.

Ἄν κάμῃς γιόμα, γέφου το, καὶ ἄν κάμῃς δείπνο, δείπνω
(μοιρολ.) Τριφυλ.

Ἀγροῖκα το, μαννούλα μου, τὸ τί σοῦ παραγγέλνω.

Ἄν φτειάσῃς γιόμα, γέφου το, καὶ δείπνο, δείπνησέ το
(μοιρολ.) Πελοπν. (Μάν.)

Ἐμαύρισ' ἡ καρδούλα μου σὰν τοῦ φωμιοῦ τὴν βάννα!
Πουλλί μου, πῶς δὲν ἔρχεσαι γιὰ νὰ γευτοῦμ' ἀδάμα;
(μοιρολ.) Πελοπν. (Λακων.)

Φτειάσε του γέμα νὰ γευτῇ καὶ δείπνο νὰ δειπνήσῃ
(μοιρολ.) Πελοπν. (Λακων. Μάν.)

Νὰ πίνουν τὸ δροστάλαγμα, νὰ γεύωται τὸ χῶμα
(μοιρολ.) Ἰθάκ.

4) Ἐνεργ. καὶ μέσ., λαμβάνω τροφὴν ἐν γένει, τρώγω
Ἀθῆν. (παλαιότ.) Αἶγιν. Ζάκ. Θήρ. Ἰθάκ. Κάρπ. Κρήτ.
Κύθηρ. Κύπρ. (Λευκωσ. κ.ά.) Λέσβ. Μακεδ. (Δρυμ. Πάγγ.)
Πελοπν. (Ἀρκαδ. Βούρβουρ. Μεσσην.) Σάμ. Σαμοθρ. Σκῦρ.
Τῆλ. κ.ά.: Πήγαινε νὰ βάλῃς τοῦ μαστόρωρε νὰ γευτοῦνε καὶ
ἔλα πάλι νὰ σοῦ πῶ Ζάκ. Νὰ σοῦ δώσῃ μιὰ φουρνιά φωμί
κ' ἔταν ἀρνὶ νὰ φέρῃς νὰ γευτοῦμε (ἐκ παραμυθ.) Θήρ. Μ'
ἔδιναν ἓνα κομμάτι φωμί κ' ἔγενα Πάγγ. Κοπιάστε νὰ γευ-
τοῦμε! Κρήτ. Νὰ γέφουμε Δρυμ. Ἐν ἠΐσθηκε τίποτε νὰ γευ-
τοῦν Λευκωσ. || Παροιμ. Μήτ' ἄργησε μήτ' ἔγεφε (ἐπὶ νω-
θρῶν ἰσχυριζομένων ὅτι καταβάλλουν προσπάθειαν διὰ τὴν
ἐγκαίριον ἄφιξίν των ἢ τὴν ἐπιτυχίαν σκοποῦ τινος, ἐν τῇ
πραγματικότητι ὅμως φθανόντων πάντοτε κατόπιν ἐορτῆς)
Ἀθῆν. (παλαιότ.) Πελοπν. (Μεσσην.) Πβ. Ν. Πολίτ., Παροιμ.
2, 442-443. Ἀπὸ ἀκριβοῦ λαβαίνεις, ἀπὸ φαγὰ δὲ γεύεις
(ἐπὶ τοῦ ματαίου ἀναμονῆς βοήθειας ἐκ μέρους κοιλιδοδούλων
ἢ λαϊμάργων) Αἶγιν. || Αἶνιγμ.

Σὲ τόπο δὲ φυτεύεται, σὲ περιβόλι ὄχι,

ὁ βασιλιάς τὸ γεύεται καὶ ὁλος ὁ κόσμος τὸ ἔχει

(τὸ ἄλλας) Κῦθηρ. Βούρβουρ. Μὴ τιμοῦνι βασιλιάδεις καὶ ἄρ-
χοντες, μὰ σὰν ἰδῶ τὴ μάννα μου, γεύομαι τοῦ θανάτου (ὁ-
μοίως τὸ ἄλλας) Σάμ. || Ἄσμι.

Στρώνει τὴν τάβλα νὰ εὐτοῦ πᾶσα λογιῶν τραπέζι
Κάρπ.

Βάνου δ' νὰ φάῃ, δὲ γεύει, βάνου δ' νὰ πιῇ, δὲ βίνει
Σαμοθρ.

Καλῶς τοι νὰ σεβδαλῇ! Κόπιασε νὰ δευτοῦμε
Τῆλ.

Σὲ πύργο ἀπὸν ἀνέβηκε, | βρῖσκει κυρὰ καὶ γεύεται
Σκῦρ.

Ἄς τὴν μιὰ χώρα νὰ γεύεσαι, ἔς τὴν ἄλλην νὰ κοιμᾷσαι
καὶ ἔς τὴν Κωνσταντινούπολιν νὰ πᾶς νὰ λειτουργᾷσαι
(βαυκάλ.) Πελοπν. (Ἀρκαδ.)

Μέσ' ἔς τὰ χουριά νὰ γεύσι, ἔς τὴς χώρις νὰ κοιμᾷσι
(βαυκάλ.) Λέσβ. Ἡ σημ. ἀρχ. καὶ Βυζαντ.

β) Εἰς τὴν φρ. τὶς γεύομαι, τρώγω ξυλιές, δέ-
ρομα Εὐβ. (Ἀκρ.) Μύκ. Νάξ. (Γαλανᾶδ. Ἀπύρανθ. κ.ά.):
Κατὰ πῶς πᾶς, θὰ τῷ γιφτῇς, μ' φαίνεται Ἀκρ. Ἐάνοιξε, μὴ
τῷ γευτῇς Μύκ. Ἀξάνοιζε καλά, νὰ μὴ τσι γευτῇς Γαλανᾶδ.
Μὰ εἰδὰ ἔχει καὶ κλαίει; — Ἐγεύτηκε τῷ κ' ἐγεύτηκε τῷ
καὶ καλὲς Ἀπύρανθ. Ἡσυχία μὰ θὰ τσι εὐτῇς (αὐτόθ.)
Ἐεῦτήσά τῷ κ' οἱ ὄγῳ κ' ἦτο γαὶ καλοῦτσικες (αὐτόθ.)
Συνών. φρ. τὶς δοκιμάζω, τὶς τρώγω.

β) Μεταφ. ι) Ἐνεργ., βασανίζω τινά, ταλαιπωρῶ τινά,
ἐπιβάλλω εἰς τινά τιμωρίας Στερελλ. (Αἰτωλ. Νάυπακτ.
Σπάρτ. κ.ά.): Δὲ φαδάξις τι τοὺν γεύου κάθε μέρα Σπάρτ.
Τί τὰ γεύ' αὐτὰ τὰ πιδιά ἓνας Θιὸς ξέρ' αὐτόθ. Οὐ Θιὸς ξέρ'
τί τοὺν γεύ' κάθε μέρα Νάυπακτ. Δὲ γλυκουσάλιασι αὐτὸς
πυτὲ, γιατί ἔγινε τοὺς γυνέους τ' Αἰτωλ.

ιι) Μέσ. ι) Δοκιμάζομαι, λαμβάνω ἢ ἔχω πείραν τινὸς
(συνήθως πικρὰν πείραν) Εὐβ. (Ἀκρ.) Ἡπ. (Κουκούλ.)
Μακεδ. (Βελβ.) κ.ά.: Μὴ μ' λές γιὰ τοῦ στρατιοῦτ' κό! Τοῦ
γεύ' κα πέδι χρόνια καὶ τοῦ ξέρον καλά Ἀκρ. Πρέπ' νὰ τοὺν
γιφτῇς, ὅπως τοὺν ἔχου γιφτῇ γῶ, γιὰ νὰ καταλάβῃς ποιὸς
εἶναι αὐτόθ. Τὰ γεύ' κα καὶ τὰ ξέρον Βελβ. Δὲν τὰ π' στεύον
ἐγὼ αὐτὰ ποὺ μ' λές! Τὰ ἔχου γιμένα ἐγὼ τὰ παχιά τὰ λόγια
Κουκούλ. Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. β) Κατανοῶ τινά, ἀντιλαμβάνομαι
περὶ τῆς ποιότητος τινὸς Μακεδ. (Γήλοφ. Δεσκάτ. κ.ά.) Τοὺν
γεύ' κα ἐγὼ τί ἀνθρωπους εἶναι! Γήλοφ. Καλὰ τοὺν γεύ' κα
ἐγὼ ὅτ' αὐτὸς θὰ νὰ ἦταν ἀπ' ἔκλυρι τ'ς φοῦρκις ἀπ' εἶχα

κουμμένες Δεσκάτ. 2) Βασανίζομαι, ταλαιπωρούμαι Εὔβ. ("Ακρ. Ψαχν.) Θεσσ. (Πήλ. Φωτειν.) Μακεδ. (Γήλοφ. Δασοχώρ. κ.ά.) Στερελλ. (Αίτωλ. 'Αχυρ. Περίστ. Σπάρτ. Τριχων. Φθιώτ. Φωκ.): Δὲ φαδάζιτι κανένας τί γεύουμι μ' αὐτὰ τ' ἄλουγα γιὰ νὰ οὐργώσου. Σπάρτ. Γεῦτ'κα πολὺ ὅσον βόρισα νὰ δοῦ γάμον ἄνθρουπου, ἀλλὰ τί-πουτα "Ακρ. Ψαχν. Θὰ γιφτοῦ καθόσου, ἀλλὰ θὰ τοῦ κά-μου ἕνα μ'λάφ' π' θὰ δοῦ λ'βίζισι αὐτόθ. Γεῦτ'κα πολὺ ὅσον νὰ δοῦ κάμου ἀβέλ' αὐτόθ. Γεύουμι δυὸ μῆνις ἀπ' 'ν ἀστένεια Αἰτωλ. 'Ιγὼ γεύουμι 'ς τὰ χουράφια Περίστ. Ξέρ'ς τί γεῦ'κα γι' αὐτὸ τοῦ πιθὶ νὰ τοῦ τρανέφου; Γήλοφ. Μὴ γεύισι, Κώτσουν μ'! Δὲ γαρπάει αὐτὸ τοῦ χουράφ' Τριχων. Θὰ γιφτῆς, γιὰ νὰ φᾶς ψουμί Αἰτωλ. Γεῦ'κα σήμμερα πολὺ 'ς τὰ φασούλια (ἐκουράσθην πολὺ σήμερα καλλιεργῶν ἄγρον με φασόλια) Φθιώτ. Φωκ. "Ἄς τουν νὰ ξαπουστάσ'! "Ἐν γιμένους αὐτόθ.

γέφυρα ἡ, λογ. κοιν. καὶ δημῶδ. κοιν. καὶ Πόντ. γέφ'ρα πολλαχ. βορ. ἰδιωμ. γέφυρα Θεσσ. Μακεδ. (Γήλοφ. Γρεβεν. Δεσκάτ. Σιάτ. κ.ά.) γιόφυρα Προπ. (Μαρμαρ.) Στερελλ. (Παρνασσ. κ.ά.) διόφυρα "Ηπ. 'όφυρα Προπ. (Μαρμαρ.) Κερκ. γέφυρας ὁ, Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Τὸ ἀρχ. οὐς. γέφυρα.

Α) Κυριολ. 1) Ἐπίπεδον ἢ τοξοειδὲς κατασκευάσμα, ξύ-λινον ἢ λίθινον, ὑπεράνω ποταμῶν, λιμνῶν, χαραδρῶν κλπ., συνδέον τὰς δύο ὄχθας καὶ χρησιμεῖον πρὸς διάβασιν ἄν-θρώπων, ζώων ἢ ὀχημάτων ἐνθ' ἄν.: Φτάσαμε 'ς τὴ γέφυρα κοιν. Νὰ πάρ'ς τοῦ ρέμα-ρέμα ὥσπου νὰ βοῇς τ' γέφ'ρα Στερελλ. (Λαμ.). Εἶχανε γιόφυρα ἐκεῖ καὶ περνούσανε Προπ. (Μαρμαρ.) Τσαμαί 'ς τὴν γιοφύραν πὸν' ὁ ποτα-μὸς εἶεν μιὰν γεναῖκα Κύπρ. || Αἰνιγμ.

Κατ' ἀποὺν μιὰ γέφυρα εἶναι φκειασμένα σπίτια (τὸ στόμα καὶ τὰ δόντια) Θράκ. (Σουφλ.) || Ἄσμ.

"Ἀρ' ἔχτισα τὴν φωλέαν μου 'ς σὴ γέφυρας τὸ σκοῦλος (σκοῦλος = τὸ σκέλος, ἑκατέρω τῶν βάσεων τῆς γεφύρας) Πόντ.

Κόρασον ἐτραγώδεινεν ἀφκὰ 'ς σὴν γεφυρώναν κι ὁ γέφυρας ἐτρόμαξεν κι ὁ ποταμὸν ἐστάθεν αὐτόθ.

Γέφυρα θε νὰ στήσω σ' ὅλα τὰ ρέματα, νὰ περάσ' οὐ καπιτάνιους μὴ τὰ στρατέματα Σιάτ.

"Η λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Γέφυρα Κωνπλ. Μακεδ. ('Αμφίπ. Κοζ.) Στερελλ. (Νεοχώρ.) Γέφυρα τοῦ ἁγίου Βλάση Μήλ., Γέφυρα τοῦ Κάιζερ Κέρκ. (Γαστούρ.), Γέφυρα τῆς Κυρᾶς Πελοπν. (Γορτυν.), Γέφυρα τῆς Παππαδῆς Στερελλ. (Φθιώτ.), Γέφυρα τῆς Πλά-κας "Ηπ. ("Αγναντ.), Γέφυρα Σμεῖξη "Ηπ., Μεγάλη Γέφυρα Μακεδ. (Κοζ.), Τ' Ρωμιού ἢ Γιόφυρα Θράκ.

2) Ὡς τεχνικὸς ὅρος, οἰονδήποτε τεχνητὸν κατασκευάσμα συνδέον, ἐν εἶδει γεφύρας ποταμοῦ, δύο τμήματα οἰκο-δομῆς, ἐργοστασίου κλπ. Ἀθῆν. κ.ά.: Μιτὰ εἰχνοῦμ' τίς γέφ'ρις, χοντρά ξύλα γιὰ νὰ διθοῦν τὰ τέσσ'ρα ντοβάρια μὴ τίς γριντιές (=ξύλα τῆς στέγης τῶν οἰκιῶν) Μακεδ. (Καστορ.) 3) Ξύλινον ἐξάρτημα τοῦ χειρομύλου, τὸ ὁποῖον προ-σαρμύζεται εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς μυλόπετρας Πόντ. (Κερασ. Νικόπ. Οἶν. Τρίπ.) Συνών. γεφύρι 7. 4) Ὡς τεχνικὸς ὅρος τῆς νυπηγικῆς, ἰκρίωμα ἐν εἶδει ἐξέδρας, ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ καταστρώματος πλοίου, χρησιμεῖον ὡς τόπος παραμονῆς τοῦ κυβερνήτου σύνθητ.: Μπὲς 'ς τὴ γέφυρα, γιὰτὶ βρέχει "Ἀνδρ. (Κόρθ.) 5) Ὡς ὅρος τῆς ὁδον-

τιατρικῆς, ὁδοντοστοιχία τεχνητὴ στηριζομένη ἐπὶ δύο ὁδόν-των τῆς αὐτῆς σιαγόνος σύνθητ. Μοῦ πέσανε τὰ πισινὰ δόδια τῆς κάτω μασελῆς μου κ' ἐμείνανε μόνο οἱ φρονιμίτες καὶ μοῦ 'φκειασ' ἡ δοδογιάτρισσα δυὸ γέφυρες καὶ βοράου καὶ τρώου λίγο ψωμί (φρονιμίτες = οἱ τελευταῖοι γομφιοὶ ὁδόντες) Πελοπν. (Γαργαλ.) 6) Ὡς γυμναστικὸς ὅρος ἢ ὅρος παιδιᾶς, στάσις κατὰ τὴν ὁποίαν λαμβάνων τις θέσιν ὑπὲρ τῆς προσπαθῶν νὰ στηριχθῇ μόνον ἐπὶ τῶν πελμάτων τῶν ποδῶν καὶ τῆς κεφαλῆς, ἀνορθοῖ ὅσον δύναται τὸ ὑπόλοιπον σῶμα εἰς τρόπον ὥστε νὰ λάβῃ τοῦτο σχῆμα τοξοειδὲς Ἀθῆν. Πειρ. κ.ά.: Γιὰ νὰ κάνης γέφυρα πρέπει νὰ 'χῆς γερό σβέροκο Ἀθῆν. 7) Ὡς ὅρος τῆς ἐλευθέρας πάλης, στάσις τὴν ὁποίαν λαμβάνει ὁ ἀμυνόμενος παλαιστής διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν κεφα-λολαβὴν τοῦ ἀντιπάλου τοῦ Μακεδ. (Χαλκιδ.) 8) Ὁ ἀστερι-σμὸς τοῦ Γαλαξίου, ἐκ τῆς ὁμοιότητός του με τεραστίαν οὐράνιον γέφυραν Βιθυν. (Κίος) Συνών. ἀχερίστρα, ἀχερόδρομος, δρόμος τῆς Παναγίας, Ἰορδάνης ποταμός, τοῦ κουμπάρου τ' ἄχερα, τοῦ νουνοῦ τ' ἄχερα, τοῦ παπᾶ τ' ἄχερα, τῆς τρεῖχας τὸ γεφύρι.

Β) Μεταφ., πᾶν τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἢ χρησιμεῖον ὡς μέσον ἐπικοινωνίας ἢ ὠφελείας, ὕλικῆς ἢ πνευματικῆς λόγ. κοιν. καὶ δημῶδ. πολλαχ.: Ἡ Ρώμη ὑπῆρξεν ἡ γέφυρα διὰ τῆς ὁποίας μετεδόθη ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς εἰς τὴν Δύσιν λόγ. κοιν. Δὲν θὰ γίνω ἐγὼ γέφυρα γιὰ νὰ τὰ φτειάξῃς με τὸν ἀδερφό σου Ἀθῆν. κ.ά. Τὸν ἔκαμε γέφυρα γιὰ νὰ μπιῇ 'ς τὴ Βουλὴ Ἀθῆν. κ.ά.

γεφυράκι τό, κοιν. γεφυράτσι Εὔβ. (Κονίστρ. Κουρ. Ὁξύλ. κ.ά.) γεφυράζ' Εὔβ. ("Ακρ. Ψαχν.) γιφ'ράζ' Στε-ρελλ. ('Αμφιλοχ. Χαϊρών. κ.ά.) γιοφυράκι Ἀθῆν. (πα-λαιότ.) Κρήτ. Πελοπν. (Αἰγιάλ. Γαργαλ. Δυρράχ. Παππούλ. Χατζ. κ.ά.) γιουφυράζ' "Ηπ. (Θεσπρωτ.) Στερελλ. ('Ακαρ-ναν.) κ.ά. βορ. ἰδιωμ. γιουφ'ράζ' Θεσσ. (Πήλ.) Στερελλ. (Κουνουπίν. Μύτικ. Σπάρτ. Φθιώτ. κ.ά.) γιοφυράκι Χίος (Καρδάμ.) διοφυράκι Κρήτ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὐς. γεφύρι καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -άκι.

1) Μικρὰ γέφυρα ἐνθ' ἄν.: Ἰκεῖ 'ς τοῦ γιουφ'ράζ' θὰ σὶ πωρ'μένου Στερελλ. Κουνουπίν. Ἀμα δὲ βορῆς νὰ πωρᾶς'ς ποῦ τοῦ γιουφ'ράζ', θὰ σὶ πωρᾶσον ἐγὼ αὐτόθ. Ἐκαμαν γιοφυράκι καὶ πῆγε καρσί 'ς τὸν Κόφιναν Χίος (Καρδάμ.) Ἐφθασε 'ς τὸ γεφυράκι Δ. Βουτυρ., Διωγμέν. ἀγάπ. 98 || Ἄσμ.

Γιοφυράκι ἔφκειανα | κι οὐλ' ἀπάνου τό 'ρρινα (τό 'ρρινα = ἔρριχναν τὸ χῶμα) Πελοπν. (Γορτυν.) || Ποίημ.

Μὰ οἱ Τοῦρκοι ἐπεράσανε 'ς τὸ κάτω χωριδάκι κ' οἱ γι-ἀρχηγοὶ περάσανε 'πάνω στὸ διοφυράκι Κρήτ. Συνών. γεφυρίτσα, γεφυρίτσι, γεφυ-ρόπουλο, γεφυροῦδα, γεφυροῦλα, γεφυ-ροῦλι.

"Η λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Γεφυράκι Βιθυν. (Παλλαδάρ.) Πάρ. Πελοπν. (Λίμπερδ. Τριφυλ.), Γεφυράτσι Εὔβ. (Κάρυστ.), Γιοφυράκι Ἀθῆν. (παλαιότ.) "Ηπ. (Θε-σπρωτ.) Πελοπν. (Αἰγιάλ. Γαργαλ. Δυρράχ. Παππούλ. Τρι-φυλ. Χατζ.), Γιφ'ράκι Στερελλ. ('Αμφιλοχ.), Γεφυράτσια Εὔβ. (Πλατανιστ.), Γιοφυράκια Κρήτ. Πελοπν. (Σιδηρόκ. Τριφυλ.) Γιφ'ράκια Στερελλ. (Χαιρών.), Γιουφ'ράζ' Θεσσ. (Πήλ.), Γιοφυράκια "Ηπ. (Ραδοβύζ.) Στερελλ. (Κο-λάκ.) Γιουφ'ράκια Στερελλ. ('Ακαρναν. Φθιώτ.). 2) Εἶδος παιδιᾶς, καθ' ἣν οἱ ἀρχηγοὶ δύο ομάδων παικτῶν κρατούμε-νοι ἐκ τῶν χειρῶν σχηματίζουν δι' ἀνυψώσεως αὐτῶν «γέφυ-

